

หัวข้อการสอนและการเรียน ในทางศิลปะแบบไทย

วิธีสอนและหลักการสอน เป็นส่วนสำคัญที่สุดในวิชาครูทั้งหมด เป็นหัวใจของครู เป็นหลักแนวทางการสอน เป็นลักษณะแบบ รูป กฎ เกณฑ์ต่าง ๆ กันนี้เป็นวิชาของการสอนและการเรียน แต่วิธีสอนนั้นย่อมแตกต่างกัน เพราะว่าหลักของใครก็ของใครจะเหมือนกันไม่ได้ ผู้สอนเคยได้ยินผู้ศึกษากล่าวขวัญว่าครูคนนั้น ครูคนนี้ สอนดีและไม่ดีนั้นจึงขอตัดเตือนให้รู้ว่านั้นต้องเป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหากได้กับการปฏิบัติของผู้ศึกษาด้วย มิใช่เกี่ยวแต่วิธีสอนอย่างเดียว เพราะว่าวิธีสอนและบอกให้นั้นต้องมีหลักดังกล่าวแล้ว การสอนจะต้องได้ไปตามแนววิธี ส่วนผู้ที่มีปัญญาเฉลียวฉลาดไม่เท่าเทียมกันผู้สอนก็ต้องยกย้ายเปลี่ยนวิธีสอนใหม่จึงจะเข้ารูปได้ โดยเหตุนี้เองจึงเกิดวิธีสอนแบบต่าง ๆ ขึ้นเป็นแนวปฏิบัติการสอนให้ถูกกับลักษณะจิตใจ ส่วน**หลักการสอน**กับ**วิธีสอน**นั้นเกือบจะเป็นอย่างเดียวกันจะแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น หลักการสอนจึงเป็นส่วนหนึ่งของวิธีสอน คือเป็นกฎเกณฑ์ของวิธีสอนที่วางลงเป็นบรรทัดฐานสำหรับยึดถือกระทำตาม

ส่วนวิธีสอนเป็นแต่แนวทางดำเนินการสอน อาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ **การสอน** คือการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ศึกษาได้แก่ใช้วิธีสอน ใช้หลักการ

สอน ใช้นโยบายให้ได้สติปัญญาและความคิดยิ่งขึ้น **การบอก** เป็นการสอนอย่างหนึ่ง จะทำให้ผู้ฟังรู้สึกอย่างหนึ่งอย่างใดขึ้น แต่ไม่มีกลวิธีสอนอย่างใดบอกอย่างตรงไปตรงมา หรือชี้ให้เห็นด้วยกิริยา ผู้ฟังจะได้รับความรู้อย่างหนึ่งอย่างใดขึ้นหรือไม่ไม่รู้ไม่เข้าใจอย่างใดเลยก็ได้ **วิธีการสอนและหลักการสอน** จำต้องมีการบอก **การฝึก การอบรม** ควบกันไป ส่วนการฝึกนั้นหมายถึงกระทำทบทวนสิ่งที่เรียนมาแล้วซ้ำกันไป จึงจะเกิดความชำนาญคล่องแคล่วขึ้น การอบรมได้แก่การดัดแปลง ส่งเสริม ปรับปรุงเพิ่มเติมวิชาความรู้ให้ดีขึ้นเหล่านี้เป็นต้น

ลักษณะการเรียนการสอน เป็นองค์วิทยาสภาพหนึ่ง คือความรู้ที่ศึกษาสืบค้นได้จากสิ่งต่าง ๆ เช่น รูปร่าง ลักษณะ ธรรมดา ธรรมชาติตามกิริยาของสิ่งนั้นหรือจะเป็นสิ่งใด ๆ ก็ตาม เมื่อรวบรวมกันเข้าก็เป็นองค์เรียกว่าวิชาของสิ่งนั้น แต่ตัวของวิชาเองก็เป็นสภาพธรรมอันหนึ่งหรือขึ้นหนึ่งเป็นตัวตั้งอยู่เฉย ๆ การเรียนรู้ไว้ก็เป็นเครื่องประดับสติปัญญาให้งอกงามเจริญขึ้นได้ สิ่งใดเผยความเป็นตนเองของมันให้ผู้เรียนเกิดความรู้ได้ ย่อมมีวิชาอยู่ในสิ่งเหล่านั้นทุก ๆ สิ่ง วิชาครูก็เป็นเยี่ยงเดียวกับวิชาอื่น ๆ เหมือนกัน วิธีสอนและหลักการสอนแบบหนึ่ง ๆ ย่อมสอนให้รู้ความดำเนิน เช่น